

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE—DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ SUB CONDUCEREA D-LEI

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MINTARI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, G. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
SECRETAR DE REDACȚIE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

B. P. Rădulescu.—*Incă un an.*

C. Prodan.—*Observațiuni la Proiectul de lege pentru unificarea organizării judecătorești.*

Jurisprudența Română.—*Inalta Curte de Casație și Justiție, secția I. (Complexul Ardelean).*—1. Austro-Ungaria.—Persoană morală de drept privat.—Eraș.—2. Bucovina.—Tratatul de pace dela St. Germain.—Creanțe particulare.—Acțiune în daune. (Moses Solomon cu C. F. R. și Erașul C. F. al fostului Stat austriac).

Curtea de Apel din București, secția I.—Expropriere.—Utilitate națională.—Contracte de arendare.—Reziliere.—Concediu.—Putere executivă.—Dispoziții constituționale. (Alice P. Cristopol și alții cu Ilie Stavrescu).

INCĂ UN AN

La cei cincizeci de ani ai Jubileului din anul trecut, adăugăm încă unul.

Intrând în al cincizeci și unulea an de existență, ne este dat să constatăm că, cu cât anii se înmulțesc, cu atât crește stima și simpatia de care Dreptul se bucură în lumea judiciară.

Cu drept cuvânt. Dacă avem o doctrină și jurisprudență românească, la această operă a contribuit în bună parte și Dreptul. Cine s'ar fi gândit la adnotarea codurilor noastre,—pentru a nu menționa decât acest singur fapt—fără materialul adunat și selecționat în aceste coloane în decursul unei jumătăți de veac.

La început și mult timp încă în urmă, Dreptul a fost singura revistă de specialitate în ramura juridică. În jurul ei au gravitat toate talentele și energiile juridice. Cu câtă satisfacție am putut vedea pe mulți din acești vechi colaboratori în treptele cele mai înalte ale magistraturii și pe catedrele universitare. Coloanele Dreptului le-au dat aripi ca să ajungă unde îi indica meritul și talentul lor.

Astăzi numărul revistelor de drept a sporit. E un semn de vădit progres și un stimulent pentru juristi. În arena luptei pentru drept e loc pentru toți. Fără a învidia amploarea altora, socotim că Dreptul, așa cum se prezintă, a intrat în deprinderile cititorilor și este o necesitate forensă.

Urmând povata lui Virgiliu care zicea: Laudato excessiva rura, — exiguum colito, suntem îndemnați a spera că paginile Dreptului nu vor rămâne nici de acum înainte nebagate în seamă cu toată venerabila lor modestie.

B. P. Rădulescu

Observațiuni la Proiectul de lege pentru unificarea organizării judecătorești.

II

Am văzut în articolul precedent observațiunile de ordin material cu privire la pozițiunea magistratului creată de proiectul de lege alcătuit de dl. Ioan Th. Florescu, ministrul Justiției. Rămâne să dezvoltăm acum observațiunile de ordin moral privitoare la aceeași pozițiune. Aceste observațiuni se pot împărți în două serii și anume: unele în legătură cu condițiunile intelectuale și morale ce trebuie să îndeplinească magistratul: examen, etc. altele în legătură cu avantajile, pe cari le leagă de funcțiunea de magistrat: președerea, precădere, asimilarea, clasarea, etc.

A.—Prin actualul proiect se reinființează examenul de capacitate pentru magistraturii de I-ul grad și anume supleant, substituit și ajutor de judecător.

Măsura desigur este bună și cred că nu e nimeni care să se ridice împotriva ei. Examenul este condițiunea selecționării personalului judecătorec și așa cum îl institue proiectul, este și condițiunea rămânerei mai departe în funcțiune, căci magistratul respins de 3 ori la examen este îndepărtat din magistratură. Dar odată luată măsura, ea trebuie primită cu toate consecințele ei, adică cu considerarea celui ce a depus examenul, ca un magistrat ce poate beneficia de toate avantajile legii, anume: inamovibilitate și drept la înaintare pe loc. Nu sunt rare cazurile în cari magistrați de primul grad, cu tot examenul depus și cu toată ușurința de înaintare ce există în acest grad au fost nesocotiți la înaintare și inamovibilitate. Dacă ceri unui magistrat condițiuni grele de admitere, trebuie să-i dai și avantajile legate de funcțiune.

Afară de aceste condițiuni de cunoștințe, legea mai cere magistratului condițiuni de suprafață și de fond moral, pentru cari înconjură profesiunea de magistrat de nenumărate obligațiuni și incompatibilități, cari fac ca acel ce se destină magistraturii să nu poată face altceva decât profesiunea sa. Magistratura este aproape o lume închisă.

Ori, când se îngrădește atât de mult această meserie, e necesar ca viața materială a magistratilor să fie asigurată, pentru ca să nu se sbată cu nevoiile vieții și să fie la adăpostul oricăror tentațiuni și bănueli.

Atâta timp cât magistratura și în genere orice funcționar de Stat, vor fi mai rău plătiți decât socotesc instituțiile libere că se cuvine funcționarilor lor ca minimum de viață, atât timp chestiunea funcționărească și în special chestiunea magistraturei rămâne deschisă ca o chestiune de demnitate. Demnitatea funcționarului este în raport cu asigurarea grijelor vieții zilnice și chestiunea nu e neglijabilă, pentru că demnitatea lor este demnitatea Statului. Un guvern, care nu se gândește la această chestiune, coboară în mod voit nivelul Statului cum și respectul datorit puterilor lui.

B.—Trecem acum la a doua serie de observațiuni în legătură cu avantajile morale ce proiectul acordă magistratului.

Prima chestiune este aceea a președerei, care se poate pune în urma generalizării înaintărilor pe loc. Chestiunea nu are interes pentru judecătorii în același grad efectiv în funcțiune, fie că sunt sau nu înaintați pe loc, pentru că în aceste împrejurări vechimea hotărăște. Chestiunea însă își are interesul ei, atunci când vin în concurs un președinte cu un judecător înaintat pe loc fie la un grad egal cu președintele, fie chiar la un grad mai ridicat.

Proiectul nu spune nimic în această privință, însă se poate deduce din aceea că leagă de înaintarea pe loc numai dreptul la salariul corespunzător. După sistemul proiectului, președintele efectiv va preșida pe judecător chiar cu grad mai mare decât dânsul.

În ipoteza contrarie, după care judecătorul mai mare în grad sau mai vechi în grad egal, ar trebui să prezideze pe Președintele efectiv cu care s'ar întâmpla să judece împreună — se poate susține cu temei, pentru că la ședință nu există președinte și judecător, ci numai judecători și cel mai vechiu e presupus mai experimentat.

Oricare ar fi însă sistemul adoptat, el nu trebuie dus până la consecințele lui extreme. În al doilea sistem, spre exemplu, unde vechimea decide, să se ia în considerație și pentru conducerea efectivă a secțiunii, lucru ce ar echivala cu suprimarea rangului de președinte. Această soluțiune, dacă există în unele țări, ea este bună pentru acele țări, nu și pentru România, unde instituția președinției este înrădăcinată.

Un sistem mixt e preferabil și anume: președerea în instanță a judecătorului mai vechiu, și precăderea președintelui efectiv în solemnități și conducerea secțiunii.

A doua chestiune este aceea a asimilărilor.

Proiectul menține vechile asimilări ale portăreilor și ale grefierului Curței de Casațiune, cum și avocaților cu magistrații, și creiază altele noi pentru funcționarii Ministerului de Justiție.

În privința portăreilor proiectul ca și legea în vigoare consideră ca magistrați, pe portăreii, cari prin legile anterioare erau funcționari auxiliari ai justiției. Dispozițiunile acestea au fost luate în vederea recrutării personalului necesar pentru complectarea locurilor și probabil aceleași motive au condus la menținerea dispozițiunii; însă față de rezultatele dobândite, proiectul revine și acordă demnitatea numai portăreilor titrați. Ori, aceasta este o anomalie. Cum! Unii vor fi magistrați și alții nu! Una din două: ori sunt magistrați după natura funcțiunii lor, și atunci toți tre-

bue să fie; ori nu sunt magistrați, — ceea ce e realitatea — și atunci nu se face din magistratură, nadă pentru portăreii. Nu dând titulatură, ci remunerând, se atrag candidații. Orice s'ar zice, un tânăr cu studii academice va prefera să fie magistrat în funcțiune, de cât portărel-magistrat.

De aceea e mai bine ca portăreii să fie ce au fost funcționari auxiliari ai justiției, însă mai bine plătiți.

Această lucră se poate spune și despre grefierii-magistrați.

Proiectul ca și legea mai asimilează și pe avocați cu magistrații, această asimilare însă este de altă natură — nu consideră pe avocat ca magistrat — ci consideră stagiul făcut în avocatură, ca un stagiul făcut în magistratură, pentru admisibilitatea lor în ierarhia magistraturală.

Această asimilare e justă, pentru că avocatura și magistratura sunt două profesii conjugate, și una și alta concurează către îndeplinirea aceluiaș tel, care este justiția. Însă paralelismul de stagiul stabilit de proiect, între stagiul magistraților de carieră și stagiul avocaților de carieră este nedrept, pentru că pe lângă el, condițiunile speciale de admisibilitate în cele două profesii nu sunt aceleași.

Magistratului i se cere examen, care nu se cere avocatului, diferență simțitoare care trebuie ținută în seamă.

Magistratul apoi funcționează zilnic și capătă altă experiență decât avocatul, care funcționează sporadic.

Magistratura fiind o carieră de sacrificii, numai avocații cari n'au reușit în această carieră, bogat remunerată, vor solicita posturi în magistratură, astfel că se pune în stare de inferioritate magistratul bun față de avocatul rău.

Pentru remedierea situațiunii, ori se va cere și avocatului care solicită loc în magistratură, examen; ori se va cere avocatului un stagiul de cel puțin odată și jumătate, stagiul magistratului.

Venim acum la ultima asimilare, pe care o creiază proiectul de lege, aceea a funcționarilor Ministerului de Justiție cu magistrații.

Lărgind dispozițiunile art. 113 din legea în vigoare, prin care numai secretarii generali, directorii de serviciu și inspectorii judecătorești, erau asimilați cu magistrații, socotindu-li-se stagiul în funcțiunea administrativă, ca stagiul în magistratură, iar pentru șefii de birou, stagiul în funcțiune, ca jumătatea stagiului în magistratură — proiectul le aplică tuturor funcționarilor din ministere. Se echivalează stagiul din administrațiune cu cel din magistratură, și mai mult decât atât se găsește fiecărui grad din ierarhia administrativă un corespondent din ierarhia magistraturei.

Așa secretarul general este consilier de Casație; directorii generali cl. I cu 3 ani sunt președinți de Curte de Apel; directorii generali sunt consilieri de Curte de Apel; directorii și subdirectorii sunt prim-președinți de Tribunal; subdirectorii și șefii de serviciu sunt președinți de Tribunal; șefii de birou sunt judecători; subșefii de birou sunt supleanți.

Asimilarea pe care articolul din actuala lege o face este explicabilă prin faptul că funcționarii, cari ocupau acele funcțiuni, sunt recrutați dintre magistrații de carieră; rațiunea articolului din proiect nu se mai vede. Chiar dacă pentru întreg personalul Ministe-

rului de Justiție s'ar păstra aceleași norme de recrutare, adică s'ar lua dintre magistrații de carieră, încă am avea de făcut obiecțiunea că paralelismul dintre cele două ierarhii este în avantajul funcționarilor din minister și în dezavantajul magistraților.

Prin proiect, șeful de birou din Ministerul de Justiție este asimilat cu judecătorul de ședință al Tribunalului. Grefierul Tribunalului nu-și are corespondent în ierarhia Ministerului, desigur pentru că nu e magistrat. Judecând după asimilarea supleantului cu subșeful de birou, ar urma că grefierul este corespunzător impieगतului din minister; iar impieगतul grefelor stă mai prejos decât acela al ministerului; așa de jos, încât nu se bagă în seamă.

Proiectul însă prin art. 56 spune: „Grefierul este capul cancelariei sale; el are dreptul de control și de privighere asupra impieगतilor grefei”. Așa dar, grefierul este șef de birou. De ce atunci se face deosebire între acest șef de birou și șeful de birou din minister? Comparatie făcând, cred că gradul de cunoștințe și răspundere, ce se cer unuia și altuia este în avantajul grefierului. Grefierul are conducerea unui personal numeros; are numeroase și variate lucrări; e păstrător de valori importante; trebuie să aibă cunoștințe tot atât de numeroase ca și un magistrat, cu singura deosebire că nu are răspunderea lor, pentru că lucrează în subordine ca și șeful de birou.

Dacă acesta este punctul de plecare al corespondențelor, urmează că întreaga serie trebuie corectată.

Dar pe lângă aceste considerațiuni de fapt, mai este o altă obiecțiune de principiu, care se opune la asimilarea funcționarilor din minister cu magistrații.

Magistratura este o putere în Stat, după cum spune Constituția în art. 36, egală în valoare cu celelalte puteri din Stat. Funcționarea este ajutorarea unei puteri în Stat, fie ca putere legislativă, judecătorească sau executivă.

Cricare magistrat este putere judecătorească; ori care dintre funcționari este ajutor de putere. Funcționarii Ministerului de Justiție sunt ajutorul ministrului de Justiție, după cum funcționarii grefelor sunt ajutoarele magistraților.

Magistratul interpretează legea, uneori cu o largime care creiază legea; el dă ordine executării în tot cuprinsul țării și dă dreptate cu privire la viața și averea cetățenilor.

Funcționarii Ministerului de Justiție prepară și execută lucrările, pe cari numai ministrul le rezolvă, manipulează materiale și bani, după ordinile sale.

Deci comparația între magistrați și funcționarii Ministerului de Justiție nu poate fi.

Confuziune a putut să facă numai titulatura comună de funcționari; dar în cazul de față cuvântul este luat în accepțiunea lui cea mai largă. Da! funcționari sunt și magistrații, însă funcționari de autoritate, pe cari teoria îi deosebește de funcționarii de gestiune.

Dar nu numai natura funcțiunii se opune la asimilarea funcționarilor cu magistrații, dar și deosebirea dintre ierarhia magistraturală și ierarhia administrativă.

În adevăr, ierarhia magistraturală este o ierarhie de 3 grade, bazată pe un principiu, că orice proces poate fi judecat de două ori în fapt și odată în drept. Deci o ierarhie limitată și imposibil de întins.

Gradele sunt independente unele de altele și jude-

cătorii de diferite categorii din aceste grade, sunt egali între ei, în ceiace privește puterea de hotărâre, după cum egali sunt între ei judecătorii din diferitele grade ale ierarhiei prin dependența lor numai de lege și de glasul conștiinței.

Ierarhia administrativă nu e dominată decât de nevoile serviciului sau alte idei și interese. Ea este arbitrară și nu are limite, putându-se întinde și destinde după voe. Așa în ierarhia Ministerului de Justiție sunt: secretar general, directori generali și directori simpli, subdirectori generali și negenerali, șefi de serviciu, șefi de birouri, etc. Toți aceștia se suprapun și sunt într'o strictă dependență unul de altul și toți de ministru.

Intr'o ierarhie așa de redusă ca cea magistraturală și o ierarhie așa de întinsă ca cea administrativă, nu poate fi comparație pentru că sunt naturi deosebite, una tinzând spre egalizare, cealaltă tinzând spre diferențiere.

Corespondențele cari s'au găsit între funcționarii Ministerului și magistrați sunt arbitrare și e suficient să se mai împartă încă gradele ierarhiei încă în clase, cum s'a și făcut — pentru ca să ridici ierarhia administrativă și peste ierarhia magistraturală. Corespondențele căutate pot avea două explicațiuni: sau proiectul a vrut să facă să beneficieze funcționarii Ministerului, — la o eventuală trecere în magistratură, — de stagiul în funcțiune și aceasta nu se poate, pentru că am văzut cât e de forțată corespondența admisă, și apoi pentru că selecționarea acestui personal se face după alte norme, în cari nu se cere condițiuni grele, ca aceea a examenului pentru magistrați; sau, s'a voit — prin aceste potriviri — să se arate că un magistrat care e echivalat cu un funcționar de minister, trebuie să păstreze sumisiunea acestora față de cei din ierarhia administrativă, și aceasta principial nu se poate, pentru că magistratura e putere în Stat și nu poate depinde decât de sine însăși. Magistratura poate fi comparată numai cu celelalte puteri din Stat: legislativa și executiva.

Așa dar nici asimilarea funcționarilor din minister cu magistrații nu e justificată, după cum nici asimilarea portăreilor și grefierilor nu este. Magistratura este o profesiune închisă, după cum închise sunt categoriile celorlalți funcționari, reprezentând celelalte puteri ale Statului. Facă-li-se funcționarilor, ori câte avantaje materiale față de magistrați, dar funcționarii să rămâie funcționari și magistrații magistrați. Atâta timp cât Statul rămâne construit pe principiul separațiunii puterilor, magistratura trebuie ținută la o parte de orice amestec, dimpotrivă magistratura trebuie ajutată să ridice prestigiul puterii ce reprezintă.

Chestiunea asimilărilor ne duce în mod natural la chestiunea claselor și gradelor, pe cari le înființează actualul proiect.

Ideia împărțirii magistraților în clase și grade a fost împrumutată dela legea de organizare judecătorească din Ardeal și transpusă organizațiunii din regat. Motivul acestui împrumut este desigur unificarea magistraturilor din regat și din Ardeal, căci se spune că această unificare nu se poate opera decât în clasificare.

Motivarea nu e justă, pentru că egalizarea situațiilor se poate face în afară de clasare. Magistrații din Ardeal sunt denumiți, după clasa și gradul pe care-l au,

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Secțiunea III

(Complectul Ardelean)

Sedința Camerei de Consiliu dela 24 Martie 1922

Președinția d-lui Dr. O. Băleanu, consilier.

Moses Solomon cu C. F. R. și Erarul C. F. al fostului Stat austriac

AUSTRO-UNGARIA. — PRĂBUȘIREA STATULUI AUSTRIAC. — PERSOANĂ MORALĂ DE DREPT PRIVAT. — DREPTURI ȘI OBLIGAȚIUNI. BUCOVINA. — ALIPIRE LA STATUL ROMÂN. — SUCEȘIUNE UNIVERSALĂ. — SUCEȘIUNE SINGULARĂ. — TRATATUL DE PACE DELA ST GERMAIN. — CREANȚE PARTICULARE. — ACȚIUNE ÎN DAUNE. — LIPSA LEGITIMITĂȚII LA IV.

1. În urma prăbușirii Austro-Ungariei, statul austriac încetând de a mai exista ca subiect de drept public, nu a încetat de a continua să existe mai departe ca persoană morală de drept privat, ca purtător de drepturi și obligațiuni; averea statului austriac există mai departe ca erar, cât timp nu va fi înlocuită pe cale de legislație cu o altă formațiune.

2. Realipirea Bucovinei la Statul român nu are drept urmare o succesiune universală a fiseului român cu privire la obligațiunile erarului austriac, iar de o succesiune singulară nu ar putea fi vorba decât dacă tractatul de pace ar impune statului român să ia asupra sa obligațiunile fostului stat austriac, sau dacă Statul român, independent de tractatul de pace, ar fi admis și recunoscut o astfel de obligațiune, ceea ce nu este cazul, de oarece Statul român n'a recunoscut niciodată obligațiunea de a plăti creanțe particulare ale statului austriac.

Prin urmare, Statului român îi lipsește legitimitatea pasivă pentru a răspunde acțiunii de daune a unui particular îndreptată contra Căilor ferate române, acțiune care nu poate fi admisă decât contra erarului căilor ferate austriace.

No. 624.—Admise în parte cererile de revizuire făcute de Moses Solomon prin procurătuinea avocaților Dr. Marbach și Dr. Termir din Suceava, cum și de procuratura de finanțe în numele Căilor ferate române contra deciziunii Curței de apel din Cernăuți din 10 Iulie 1921 prin care s'a confirmat sentința Trib. Suceava din 20 Octombrie 1920.

În lipsa părților care, conform legii, nu au fost citate.

S'a ascultat raportul făcut în cauză.

Curtea deliberând,

Asupra ambelor revizțiuni și considerând următoarele motive:

Intemeiat pe un accident de cale ferată întâmplat la 23 Octombrie 1922, reclamantul a chemat în judecată atât Căile ferate române cât și erarul căilor ferate austriace, cerând pensiune de întreținere și daune. Tribunalul a admis în parte acțiunea în privința Căilor ferate române, respingând-o contra erarului austriac. Curtea de Apel a respins ambele apeluri, confirmând sentința Tribunalului.

la noi după natura funcțiunii, ce exercită. Și lucrul se explică prin aceea, că Ardealul are înaintările pe loc, pe cari nu le are regatul. În Ardeal un judecător efectiv de Tribunal, poate fi de o clasă superioară a celeia la care aparține funcțiunea sa și deci e util a-l denumi după numerele de ordine din ierarhie, dar nu e și indispensabil pentru că tot așa de bine se poate denumi și după numele funcțiunii în clasa și gradul, la care aparține ca înaintat pe loc. Așa un judecător de Tribunal cu rang de consilier de Curte se numește judecător clasa VI gradul I; dacă în loc de numerele clasei și gradului i s'ar aplica la numele funcțiunii efective și numele funcțiunii de înaintare pe loc, s'ar ajunge la același rezultat.

Din acest punct de vedere dar, împărțirea în clase și grade nu este utilă; dar prin felul cum magistratura este clasată și anume: 9 clase, cuprinzând și magistrații și funcționarii judecătorești, dela primul-preșident al Curței de Casație, care este de clasa III-a și până la agenți, cari sunt de clasa XII grad 3, are aerul că această clasare este în legătură cu o altă clasificare aceea din Statutul general al funcționarilor.

În acest caz clasarea se face numai după quantumul salariului, și este dar mai mult o dispoziție privind o lege financiară și nu una de organizare judecătorească. Clasarea dar putea să și lipsească din lege și dacă rămâne, ea nu ar avea decât un caracter informativ.

Chestiunea clasărilor e dar indiferentă.

În schimb, din punctul de vedere moral, de cea mai mare importanță este chestiunea inamovibilității.

Inamovibilitatea dă siguranța magistratului pe funcțiunea, pe locul unde-o exercită și pe drepturile ce derivă din lege; iar magistratul având această siguranță, capătă independența fără de care, nu-și poate îndeplini misiunea de a împărți în mod nepărtinitor dreptatea.

De aceea inamovibilitatea trebuie acordată tuturor magistraților: atât celor din Ardeal și proiectul li-l acordă, cât și magistraților din primul grad, supleanți, subsițuți și ajutoari de judecători, cari nu o au.

În rezumat, din analiza situațiunii createi magistratului de proiectul de lege alcătuit de dl. Ministru al Justiției se vede că încercarea d-sale de a remedia situațiunea este timidă și preocupată mai mult de ideea bugetară, decât de ideea reorganizării.

Ori, legea de organizare judecătorească fiind lege fundamentală, nu este o lege care să se facă sau desfacă cu ușurința cu care se fac și se desfac celelalte legiuri. Odată alcătuită și votată, ea rămâne astfel pentru multă vreme. Ocaziunea unificării organizațiunilor judecătorești din țară este o ocaziune unică pentru rezolvirea chestiunii. Ea trebuie să se facă cu curaj și în mod definitiv.

De aceea rugăm pe dl. Ministru să tie seamă și de desideratele magistraturei. Observațiunile făcute prin aceste două articole, cred că sunt făcute în sentimentul general al magistraților și am dori ca ele să oprească atențiunea d-lui Ministru.

Dacă dl. Ministru al Justiției ar rezolvi prin acest proiect problema în mod hotărât, își va face din această lege un pedestal pentru cariera d-sale politică, care-i va purta numele și mai departe în lungul timpului și-și va crea un titlu la recunoștiința generațiilor de magistrați.

Constantin Prodan

Judecător de ședință la Trib. Ilfov

Ambele revizini sunt în parte întemeiate. Instanțele inferioare greșesc când scot din cuază orarul Căilor ferate austriace și când admit pe de altă parte legitimația pasivă a Căilor ferate române.

Rezultă deja din principiile generale de drept că prăbușindu-se Austro-Ungaria și încetând a mai exista statul austriac ca subiect de drept public, nu a încetat de a continua să existe mai departe ca persoană morală de drept privat, ca purtător de drepturi și obligațiuni; averea statului austriac există mai departe ca erar și cât timp nu va fi înlocuită pe cale de legislație de o altă formațiune de drept. Acesta este și punctul de vedere al legislației! Art. 7 al decretului-lege din 16 Iunie 1919, No. 1380, prevede că pentru lichidarea averilor fostei monarhii Austro-Ungare, și a statului austriac, nu se va încuviința nici o execuțiune sau măsură provizorie în favoarea unei creanțe contra erarului, sau contra constituțiunii lor, sau fondurilor statului ale căror deficite ar avea să le acopere erarul. Execuțiunile și măsurile provizorii încuviințate vor înceta sau se vor anula după cererea procuraturii de finanțe. Acest text admite și recunoaște deci continuitatea erarului.

Dealtfel, este în deobște cunoscut că există comisiunea de lichidare a activelor și pasivelor fostului stat austriac recunoscută și de statul român. Tot așa subsistă și dreptul și obligațiunea procuraturii de finanțe de a reprezenta erarul austriac.

Pe de altă parte, realipirea Bucovinei la Statul român nu are drept urmare o succesiune universală a fiscoului român cu privire la obligațiunile erarului austriac. Nu există o normă de drept privat care ar statua din titlul acesta o succesiune universală. Codul civil cunoaște o succesiune universală numai în două cazuri: la moștenire și la dreptul statului de a lua în primire o moștenire vacantă. Rămâne să se vadă dacă este cazul unei succesiuni singulare. Cu o atare succesiune singulară numai atunci am avea a face, dacă tratatul de pace ar impune Statul român să ia asupra sa obligațiunile fostului stat austro-ungar, sau dacă statul român, independent de tratatul de pace, ar fi admis și recunoscut o astfel de obligațiune. Nu este însă cazul. Statul român n'a recunoscut nici odată obligațiunea de a plăti creanțe particulare ale statului austriac; dimpotrivă, prin art. 7 citat mai sus al decretului-lege din 16 Iunie 1919, No. 1380, intervenit încă înainte de tratatul de pace, Statul român declară implicit că nu voeste să fie condamnat ca succesori al fostei Austrii și nu vrea să recunoască creanțele contra vechiului stat austriac. Tot așa ordonanța ministrului delegat al guvernului român din 31 Iulie 1919, No. 72, după ce spune că erarul există mai departe ca subiect de drepturi civile, dispune că procesele pendinte și cele ce vor deveni pendinte pentru drepturi și obligațiuni care mai privesc încă erarul, se vor purta în numele acestor subiecte de procuratura de finanțe ca fiduciar. Această ordonanță nu-și are importanța numai pentru serviciul procuraturii de finanțe, prin ea se mai spune încă odată cu Statul român nu vrea să fie considerat ca succesori al vechei Austrii.

Rămâne acum de văzut ce dispoziții conținea tratatul de pace dela St. Germain en Lay din 10 Septembrie 1919, notificat de către România la 30 August

1920 și publicat în „Monitorul Oficial“ din 26 Septembrie 1920, No. 140. În art. 208 dispune, că „statele cărora li s'a transferat un teritoriu al fostei monarhii Austro-Ungare sau care s'au născut din desmembrarea acestei monarhii, vor dobândi toate bunurile și proprietățile ce aparțin guvernului austriac din trecut sau actual și situate pe teritoriile lor respective“. Pe de altă parte, prevede art. 203 că fiecare dintre statele cărora li s'a transferat un teritoriu al fostei monarhii sau care s'au creat din desmembrarea ei, vor trebui să-și asume răspunderea unei părți din datoria fostului guvern austriac, garantată în special cu drumuri de fer, mine de sare sau alte bunuri, așa precum era constituită la 23 Iulie 1914, de asemenea răspunderea unei părți din datoria fostului guvern austriac negarantată și reprezentată prin titluri, așa cum era constituită la 28 Iulie 1914.

Se prevede deci expres că Statul român va răspunde numai pentru o parte corespunzătoare a datoriei publice, constituită înainte de 28 Iulie 1914, așa dar nici măcar pentru datoria de războiu (vezi art. 205). Alte obligațiuni nu s'au impus prin tractat, prin urmare nici plata a oarecărui creanțe a unor particulari, față de fostul stat austriac, art. 61 al. 2 prevede că eventuale convențiuni ulterioare vor regula toate chestiunile care nu s'au regulat prin tractat și care ar putea lua naștere din cedarea Bucovinei.

Atari convențiuni în privința creanțelor particularilor însă până acum nu s'au produs și nu s'au publicat.

Curtea de apel argumentează că dacă Statul român, în baza art. 208 al tratatului dela St. Germain, a dobândit toate bunurile și proprietățile care aparțineau Austriei pe teritoriul Bucovinei, le-a dobândit ca orice succesori universal, cu toate obligațiunile și sarcinile cari grevau asupra lor. Eroare. Mai întâi, cum s'a arătat mai sus, Statul român nu este succesori universal; al doilea, pretențiunile, ca cea din speță, nu grevau asupra bunurilor și proprietăților ce aparțineau guvernului austriac; al treilea, dacă prin tractat s'ar fi voit a se impune Statului român răspunderea pentru atari pretențiuni ale unor particulari, aceasta s'ar fi prevăzut expres, tot așa cum s'a spus că bunurile și proprietățile guvernului austriac vor reveni Statului român, și că statul român va răspunde pentru o parte din datoria publică garantată și negarantă dinaintea războiului.

Astfel fiind, Statul român nu este nici succesori universal, nici succesori singular; el n'a recunoscut obligațiunile careva particulari față de statul austriac, și tratatul de pace nu-i impune să ia asupra sa atare obligațiuni.

Prin urmare, Statului român îi lipsește legitimația pasivă, acțiunea trebuie respinsă întrucât era îndreptată în contra căilor ferate române.

Dimpotrivă, ea trebuie admisă contra erarului Căilor ferate austriace. (Urmează mai multe considerante de fapt care nu prezintă interes pentru a fi reproduse).

Pentru aceste motive, Curtea admite în parte ambele revizuni și obligă Erarul căilor ferate austriace să plătească reclamantului o pensie de întreținere de 750 lei lunar pe viață.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

Secțiunea I

Audiența de la 27 Iunie 1922

Pre-edenția D-lui P. Hagiopol, Prim-Președinte

Alice P. Cristopol și alții cu Ilie Stavrescu.

EXPROPRIERE PENTRU UTILITATE NAȚIONALĂ.—DREPTUL PROPRIETARILOR DE A CERE REZILIEREA CONTRACTELOR DE ARENDARE.—ART. 30, 151 ȘI 153 DIN LEGEA AGRARĂ.—ART. 78 DIN REGULAMENT.—ART. 93 DIN CONSTITUȚIE.

EXPROPRIERE PENTRU UTILITATE NAȚIONALĂ.—DREPTUL PROPRIETARILOR DE A CERE REZILIEREA CONTRACTELOR DE ARENDARE.—CÂND POATE FI EXERCITAT ACEST DREPT.—ART. 30 ȘI 62 DIN LEGEA AGRARĂ.

EXPROPRIERE PENTRU UTILITATE NAȚIONALĂ.—REZILIEREA CONTRACTELOR DE ARENDARE ÎN VIRTUTEA ART. 30 DIN LEGEA AGRARĂ.—DACĂ E NECESARĂ CONCEDIEREA CERUTĂ DE ART. 1443 C. CIVIL. REGULAMENT.—DISPOZIȚIUNI PROCEDURALE.—PUTERE EXECUTIVĂ.—INSTANȚE DE JUDECATĂ.—ART. 93 ȘI 104 DIN CONSTITUȚIE.—ART. 78 DIN REGULAMENTUL LEGII AGRARE.—DACĂ DISPOZIȚIUNILE LUI SUNT CONSTITUȚIONALE.

1. Dreptul proprietarilor de a cere rezilierea contractelor de arendare în virtutea art. 30 din legea agrară se întinde atât pentru exproprierea făcută în baza decretului No. 3697/918, pentru pășunile comunale, cât și pentru exproprierea ce se va face pe baza legii agrare.

2. Dispozițiunile art. 62 din legea agrară privesc la rectificările ce se vor face cu ocazia măsurătorii prin direcția Cadastrului pentru aplicarea pe teren a exproprierei, nu împiedică aplicarea dispozițiilor art. 30 din lege, pe cari proprietarii sunt în drept a le invoca, spre a cere rezilierea contractelor de arendare, din moment ce li s'au luat din stăpânire prin expropriere peste 25% din întinderea moșiei expropriate, fără ca să fie nevoie ca exproprierea să fie rămasă definitivă.

3. Proprietarii cari cer rezilierea contractelor de arendare în virtutea art. 30 din legea agrară, nu sunt supuși obligațiunei de a notifica congediul arendașilor conform art. 1443 C. civil, de oare ce cauza rezilierii decurge din voința legii, iar nu din neîndeplinirea obligațiilor contractuale de către arendași.

4. Dispozițiunile art. 78 din regulamentul legii agrare, cari stabilesc calea de executare a dispozițiilor art. 30 din legea agrară, fiind dispozițiuni de procedură, șeful puterii executive poate să le ordone prin regulamente pentru executarea legilor, și atâta timp cât asemenea dispozițiuni nu crează jurisdicții speciale neprevăzute de dreptul comun și nu sustrage pe părți de la judecătoria pe care-i dă legea, ci îi trimite la aceiași judecători regulând numai detaliile de procedură pentru a se ajunge la o rezolvare mai repede a cauzei, nu pot fi privite ca neconstituționale.

No. 168. — Admis apelul făcut de Alice P. Cristopol, Ion P. Cristopol și Ion C. Miculescu-Prăjescu în contra sentinței cu No. 68/922 a Tribunalului Vlașca în proces cu Ilie Stavrescu.

S'au ascultat D-ii avocați C. C. Arion și Mihail Antoniadă pentru apelanți și D-ii avocați Moldoveanu și Miculescu pentru intimat.

Curtea,

Asupra apelului d-lor Alice P. Cristopol, Ion P. Cristopol și Ion C. Miculescu-Prăjescu, în calitate de soț uzurfructuar al averii dotale a soției sale, Maria I. Miculescu-Prăjescu, făcut prin petiția înregistrată la No. 1564 din 1922, în contra sentinței civile cu No. 68 din 1922 a Tribunalului Vlașca, prin care Tribunalul și-a declinat competența de a se judeca în camera de consiliu acțiunea ce numiții apelanți au intentat în contra d-lui Ilie Stavrescu, pentru rezilierea contractului de arendare, intervenit între dânsii, și a dispus judecarea acestei cauze în ședință publică conform dreptului comun.

Având în vedere că din desbaterile orale urmate în instanță, actele prezentate, cum și din concluziunile scrise depuse de părți, se constată că d. Ilie Stavrescu ține cu arendă, în baza contractului autentificat la No. 158 din 1918 de Tribunalul Ilfov, Secția de Notariat, moșia Bucovineanca Carapanția Slătineanca și parte din Prunaru, formând un singur trup, în comuna Răsceni, jud. Vlașca, proprietatea d-lor Ion P. Cristopol, Ion C. Miculescu-Prăjescu, în calitate de soț uzurfructuar legal al averii dotale a soției sale, Maria I. Miculescu-Prăjescu și a d-nei Alice Cristopol, în calitate de uzurfructuară a unei treimi din venitul acestei moșii, pe termen de cinci ani, cu începere dela 23 Aprilie 1919 până la 23 Aprilie 1924 și cu o arendă de 130.000 lei anual; că această moșie are o suprafață de 1232 hect. și dintr'ansa s'a expropriat definitiv 725 hectare, care au fost luate din stăpânirea proprietarului.

Având în vedere că reclamantii Ion P. Cristopol, Ion C. Miculescu-Prăjescu și Alice Cristopol cer, pe temeiul art. 30 din legea pentru reforma agrară și art. 78 din regulamentul acestei legi, să se constate că contractul de arendare al acestei moșii este reziliat de drept în virtutea art. 30 din legea agrară, de oarece li s'a expropriat definitiv 725 hectare, mult mai mult de 25 la sută din întinderea suprafeței moșiei.

Având în vedere susținerile părților, consemnate și prin concluziunile scrise, depuse la dosar.

Având în vedere că d. Ilie Stavrescu, arendașul, susține că această acțiune este inadmisibilă, întru cât art. 30 din legea agrară nu dă dreptul proprietarilor la reziliere, decât după efectuarea celei de a doua exproprieri.

Având în vedere că din redacțiunea, clară a disp. art. 153 reese că se prevede pământurile expropriate, adică de suplimentul de expropriere care se va înfăptui în baza acestei legi, iar nu de cele practicate în puterea decretului cu No. 3697 din 1918 cari toate erau definitive la epoca promulgării legii, fără să fie subordonate la vreo condiție.

Având în vedere că această interpretare mai reese și din art. 78 din regulamentul legii agrare, menit după cerința art. 151 din lege să-i lămurească dispozițiunile prevăzute de lege; ori regulamentul spune expres aceia ce legea a prevăzut mai puțin clar, că rezilierea se poate cere atât pentru exproprierea făcută în baza decret. No. 3697 din 1918, pentru cea făcută prin legea

pentru pășunile comunale, cât și pentru exproprierea ce se face pe baza legii agrare.

Având în vedere că nu se poate susține că art. 78 din regulamentul nu și are aplicațiune, întrucât ar depăși dispozițiile legii agrare, căci această dispoziție a regulamentului nu adaugă nimic la lege, ea prevăzând aceasta prin art. 20 al legii, ci o desvoltă și arată calea de executare a dispozițiilor legii, lucru pe care legiuitorul îl poate face în virtutea disp. 93 din Constituție.

Că așa fiind, această obiecțiune este nefundată și urmează a fi înlăturată.

Având în vedere că d. Ilie Stavrescu mai susține că acțiunea reclamantilor de rezilierea contractului dearendă este inadmisibilă pentru că exproprierea nu ar fi definitivă.

Având în vedere că deși este adevărat că disp. art. 62 din legea agrară prevede că dacă la măsurătoarea ce se va face prin direcția Cadastrului pentru aplicarea pe teren a exproprierei se va constata o suprafață mai mare sau mai mică decât cea cuprinsă în hotărârea de expropriere, se vor face rectificările necesare, dar această dispoziție a legii nu și are aplicațiunea căci ea rezolvă raporturile dintre proprietari și Casa Centrală de împroprietărire, pentru a se îndrepta erorile ce s'ar putea strecura în hotărârea de expropriere din cauza necunoașterii exacte a întinderii moșii și pentru a determina cu precizie prețul ce urmează a fi plătit proprietarului pentru pământul expropriat, ci ceea ce legea cere și a subordonat admisibilității acestei acțiuni este faptul luării din stăpânirea proprietarului peste 25 la sută din întinderea moșiei supusă exproprierei.

Având în vedere că d. Ilie Stavrescu nu contestă că suprafața arătată de proprietari a fost luată din stăpânirea lor și nici nu a făcut vreo dovadă că datele cuprinse în hotărârea comisiei județene de expropriere cu privire la întinderea moșiei nu ar fi exacte și astfel ar fi susceptibilă de o rectificare de așa natură care ar micșora suprafața expropriată în mai puțin de 25 la sută din întinderea suprafeței totale a moșiei.

Că dar așa fiind, această obiecțiune fiind nefundată, urmează a fi înlăturată.

Având în vedere că d. Ilie Stavrescu, susține că rezilierea contractului dearendare nu poate avea loc imediat la 23 Aprilie 1922, întrucât în prealabil i trebuia notificat congediu.

Având în vedere că legiuitorul prevăzând, prin disp. art. 30 din legea agrară, facultatea pentru proprietari și arendași de a cere rezilierea contractului întreg dearendare dacă suprafața expropriată trece de 25 la sută din întinderea totală a moșiei, a mai consacrat o nouă aplicațiune a principiilor generale de drept pentru cazul distrugerii parțiale sau totale a lucrului arendat și a prezumat voința părților contractante ca atunci când s'a produs o asemenea expropriere de așa însemnătate, în intenția lor a fost să rezilieze acest contract nemai prezentând vreun interes pentru ele față cu dispariția parțială a lucrului arendat să continue executarea contractului. Este deci vorba de o reziliere care se produce prin însăși voința legii, iar nu de o reziliere datorită neîndeplinirii obligațiilor contractuale; că întrucât cauza rezilierii decurge nu din violarea unei obligațiuni, dispozițiile legii art. 1443 c. civ., pri-

vitore la notificare nu și au locul, astfel că această obiecțiune urmează a fi înlăturată.

Având în vedere că d. Ilie Stavrescu mai susține că chiar dacă proprietarii ar fi fost în drept, uzând de facultatea prevăzută în art. 30 din legea agrară, a cere rezilierea contractului, această facultate fiind de un interes particular și fiind singuri apreciatori ai acestui interes, pot să renunțe și aceasta au făcut-o tacit rezultând din faptele următoare: a) Că contractul dearendare fiind încheiat în Mai 1917, anterior decretului-lege al primei exproprieri, și intrarea sa în stăpânirea acestei moșii începând la 23 Aprilie 1919, ulterior primei exproprieri, prin faptul că a fost lăsat a intra în moșie și a rămas mai departe ca arendaș, proprietarii au înțeles să nu mai uzeze de clauza rezilierii și au renunțat tacit a mai cere rezilierea contractului; b) faptul că proprietarii au dat procură a'i reprezenta ca mandatar al lor înaintea Comisiunii de ocol de expropriere; c) faptul că la 30 Octombrie 1921 d. I, Cristopol și Miculescu l'a invitat printr'o notificare ca cu începere dela acea dată sumele ce le-ar datora caarendă să le depună la Banca Agricolă în loc de Banca Bercovici; d) faptul că d-na Alice Christopol la facerea contractului, care lucra în calitate de tutoare a celorlalți coproprietari, a primit din parte i caarendăș, o garanție de 65.000 lei, destinată ca să se țină în seamă la plata ultimului câștiu.

Având în vedere că confirmațiunea există, atunci când o persoană renunță la dreptul de a ataca un act anulabil sau reziliabil, ea presupune esențialmente o renunțare și poate fi expresă sau tacită; este tacită atunci când decurge din executarea actului cu intenția de a renunța, o intenție neechivocă, singura care ar prezuma confirmarea contractului, căci în asemenea caz nu se poate concilia faptul lor ca pe de o parte să execute contractul, iar în acelaș timp să ceară desființarea lui; ori, acestui fapt nu i se poate da altă interpretare decât că există o renunțare.

Având în vedere că, deși este adevărat că proprietarii au făcut aceste acte, totuși din acest fel de executare, făcute *toate anterior intentării acțiunii de reziliere*, atunci când d-ului Ilie Stavrescu nu i se contesta folosința moșiei, nu relativ la acel interval de timp, pentru care a fost intentată acțiunea de rezilierea contractului, ele avându-și explicația lor normală, nu contrazic actul lor, nu se poate deduce și nu face convingerea Curței că proprietarii au înțeles prin acestea să renunțe la dreptul ca pe viitor să ceară rezilierea contractului, astfel că așa cum a fost executat contractul, dovada renunțării nereșind, și această obiecție este nefundată și urmează a fi înlăturată.

In ce privește competența

Având în vedere că deși discutat, este mai mult admis că dispozițiunile legilor de competență au putere retroactivă și se aplică chiar acțiunilor anterioare promulgării noiei legi, dar care nu au fost judecate de instanța, înaintea căreia erau pendinte, întrucât nu se poate spune că părțile prin faptul intentării acțiunii au un drept dobândit asupra jurisdicțiunii, care au sesizat-o.

Având în vedere că din dosar se constată că acțiunea a fost intentată la 15 Martie 1922, dar nu intervenise

sentința asupra ei, atunci când a apărut textul art. 78 al regulamentului legii agrare.

Având în vedere că din momentul ce dispozițiunile art. 78 din regulamentul legii agrare prevăd că judecata unor asemenea cereri se va face în Camera de Consiliu de urgență, și această dispoziție a legii urmând a se aplica la data promulgării ei, rău prima instanță a judecat această afacere după dreptul comun.

Având în vedere că ceva mai mult, textul art. 257 al regulamentului legii agrare prevăzând că completează și lămurăște dispozițiunile legii agrare, cu alte cuvinte o dezvoltare a acestei legi, face un context cu dânsa, nu este dar o lege nouă care modifică competența spre a se aplica principiul retroactivității legii și întrucât prin textul art. 78 al acestui regulament se prevede că aceste acțiuni se judecă în Camera de consiliu, el trebuie ca și legea ce o completează, a-și avea întreagă aplicațiune.

Că dar, așa fiind, obiecțiunea de necompetință este nefundată și cată a fi înlăturată.

In ce privește neconstituționalitatea regulamentului legii agrare.

Având în vedere că legea agrară prin dispozițiunea art. 30 prevede în caz de expropriere a unei porțiuni de teren mai mare de 25 la sută din întinderea moșiei, rezilierea de drept a contractelor de arendare după cererea arendașilor sau proprietarilor, legiuitorul presupunând că în asemenea caz aceasta este voința prezumată a părților.

Având în vedere că prin art. 78 și alte dispozițiuni din regulament se stabilește calea de executare a disp. art. 30 din legea agrară; ele sunt dispozițiuni de procedură pe care Constituția permite șefului puterii executive să le facă prin regulamente pentru executarea legilor.

Având în vedere că odată ce este constant că legea agrară nu stabilește modul de executare a dispozițiilor art. 30, iar regulamentul legii nu creiază o jurisdicție specială neprevăzută de dreptul comun, nu strage pe părți dela judecătoria pe care-i dă legea, ci îi trimite la aceiași judecătoria regulând pur și simplu detaliile de executare pentru a ajunge la rezolvarea urgentă a voinței legiuitorului, ca procesul să se judece mai grabnic, prin acesta nu este nici neconstituțional, nici contrar legii, astfel că această obiecțiune este nefundată și urmează să fie înlăturată.

In ce privește fondul acțiunii

Având în vedere că disp. art. 30 din legea agrară prevăd că dacă suprafața expropriată, trece de 25 la sută din întinderea totală a moșiei, arendașii și proprietarii au facultatea de a cere rezilierea contractului întreg, fără nici un fel de pretențiune.

Având în vedere că din deciziunea din 19 Martie 1919 a Comisiunii a III-a județene de expropriere Drăgănești, Județul Vlașca, se constată că întinderea totală a moșiilor Buciumeanca-Carapancea-Slătineanca și parte din Prunaru, care formează un bloc, care se găsește arendate d-lui Ilie Stavrescu, în baza contractului autentificat la Trib. Ilfov secția de Notariat, la No. 158 din 17 Ianuarie 1918, au o suprafață totală de 1232 hectare și că s'au expropriat definitiv 725 hectare de pământ din această moșie.

Având în vedere că din certificatul cu No. 6514 din 1922 al Casei centrale de improprietărire rezultă că suprafața de pământ declarată expropriată prin citata decizie a fost luată din stăpânirea proprietarilor și se folosește obștia sătenilor improprietăriți.

Având în vedere că făcând calculul din întinderea totală a moșiei și a suprafeței expropriate se constată că s'a luat prin expropriere o suprafață de pământ care depășește cu mult cota de 25 la sută din suprafața moșiei.

Că dar, așa fiind, această acțiune, față de aceste dovezi, se găsește fundată și cată a fi admisă.

Având în vedere că, în principiu, hotărârile judecămăi obiectează că în orice caz rezilierea contractului de arendare nu poate avea loc decât în toamna anului 1922.

Având în vedere că în principiu hotărârile judecătorești au efect retroactiv la data introducerii acțiunii și prin urmare are loc și rezilierea contractului, afară numai dacă prin legi speciale nu s'a derogat altfel.

Având în vedere că din redactarea dispozițiilor art. 153 se vede că este vorba de pământurile expropriate, adică de suplimentul de expropriere care se va înfăptui în baza acestei legi, iar nu de cele practicate în puterea decretului No. 3697 din 1918, cari toate erau definitive la epoca promulgării legii.

Având în vedere că, deși este adevărat că cu ocazia votării disp. art. 153 din legea agrară, din discuțiile cari au urmat în parlament pare că ar reeși că pentru anul agricol 1921—1922, în curs la epoca promulgării legii, pământurile expropriate se vor cultiva de către actualii deținători, dacă până la 15 August 1921, nu va fi intervenit o hotărâre definitivă de expropriere, însă oricare ar fi fost discuțiile urmate și părerile exprimate, forța obligatorie o are totuși legea când textul ei este clar și deosebit de părerile exprimate în discuțiunile parlamentare.

Având în vedere că chiar dacă s'ar interpreta că dispozițiunile art. 153 își are aplicațiunile pentru a regula raporturile dintre proprietari și arendași, încă textul prevăzând numai pentru anul 1921—1922, și cum aceasta ar fi o derogatie dela principiile generale, nu poate fi întinse și la alți ani, pentru anul 1922—23, astfel ca dl. Ilie Stavrescu, arendașul să fie în drept să se prevaleze de această dispoziție.

Având în vedere că de altfel acest articol se referă la exproprierea viitoare, reese că dispozițiile lui reglementează condiția juridică a pământului ce se va expropria și până va fi luat în primire de Casa centrală a improprietăririi. A da o altă interpretare, aceia ce se pretinde de arendași, ar fi a înlesni putința lor să facă tot felul de improprietăririi pentru a deține pământul neexpropriat și astfel pe cale piezișe să eludeze legea, ceea ce nu poate fi aceasta intenția legiuitorului.

Pentru aceste motive, redactate de dl. Prim-Președinte, admite apelul.

Semnati: P. Hagiopol, I. Dimaucea, N. N. Ioanid